

ALFÖLDI FRIS UJSÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egy hóra . 150 pengő
Negyedévre 450 pengő

Politikai és társadalmi napilap. Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Báró Haruckner-utca 13. szám.
Telefonszám 28.

Szentes, 1929 április 9.

Kedd

II. évfolyam, 79 szám

Széchenyi nyomában

Írta: DR. PALASOVSKY BÉLA.

A magyar nemzeti rekonstrukciónak aligha akad a történelem folyamán világosabban kijelölt útja annál, amit Széchenyi István gróf a „legnagyobb magyar” iránított elő a nemzetnek a „Hitel,” „Világ” és „Stádium” című hatalmas korszakalkotó műveiben. Ez a három mű, mely a magyar élet származás elmaradottságában gyújtott világosságot, valóságos bibliája a nemzetnek, melyből jövődjének egyetlen lehetséges irányait vehette, hogy eljusson a fejlődésnek arra a fokára, ahol a Magyarországot körülvevő államok álltak a XIX. század derekán.

Akik a történelem világába emelődve nyomon kísérik e csodálatos férfi pályafutását attól a szalmalánglelkedéstől kezdve, mely a magyar naturából adódik minden leltünő csillag gloriifikálására s amely 1830-tól, a Hitel megjelenésétől 1840-ig, az országgyűlés berekesztéséig Széchenyire a dicsőség és bámulat ideje volt s látják őt Kossuth feltűnésétől kezdve egyre népszerűtlenebbé válni és megismerik az ő hatalmas nagyságát a forradalom zűrzavarában tépelődő lelkében és a döblingi szomorú házhoz vezető kálváriáján, — megérezhetik az ő sorsából, hogy mennyire végzetesen alárendelte magát a nemzeti sorsnak és sorsa mennyire fókuszává vált e genézisnek, mely szélsőségei közt hasztalan kereste volna egymaga az Európába vezető utat.

Széchenyi sorsa mártír sors az emberi boldogulás szemszögéből nézve. De a nemzet szemszögéből tekintve mégis diadalmas nagy élet volt az övé; a híd, melyet Pestet és Budát összekötött, a XIX. század Európája vonult be Magyarországra szívébe; a Tudományos Akadémia, melyet ő alapított, a nemzeti élet mélyéből felhozta mindazokat az ismeretlen értékeket, melyeknek vállaira a magyar szellemi élet emelkedett fel; az Alduna szabályozás heroikus munkája, a Vaskapu útja megnyitotta számunkra Kelet felé az utat és Ázsiáig vitte el a magyar gazdasági élet érverését; a Tisza és Dunaszabályozás, melyet ő kezdettől fogva sürgetett, kiemelte mozsárvilágából a magyar földet és kényeret adott temérdek magyarának és végtelenségig sorolhatnánk áldozatos életének hatalmas esodátéleit, melyekkel, mint maga mondta: Magyarország kifejtése, a magyar nemzet feldicsőítése élt minden csepp vérében.

Széchenyi tragédiájának magva a korszellemben volt elásva. A döblingi tépelődő bár úgy látta, hogy az 1849-ben Világosnál bekövetkező tragédiának ő az okozója, mert gyorsabb fejlődés útjára lendítette nemzetét, mint az erőkészleteivel, temperamentumával megbirta volna az iramot, — a történelmi tények mást igazolnak. Azt igazolják, hogy a nemzet sorsa a

reformer Széchenyi és a forradalmár Kossuth között esett kúba, mert amit Széchenyi lassu és fokozatos fejlődés alapján akart elérni, a magyar nép fantáziájára és lelki világára jobban ható Kossuth a forradalom kirobbanásában látta megvalósíthatónak. Kossuth közelebb élt a nép lelkéhez, talán mélyebben is tudott leszállani életébe, mint Széchenyi, aki hidjában diadalvet emelt a beteg konzervativizmusu arisztokráciát, a maradi nemest és földhözragadott parasztnépet egybefoglaló nemzet élete felé. Kossuth sokkal inkább revelt az elmaradott nemzet apró-cseprő bajaira, melyeknek ismeretéből tudta politikai jelentőségét kialakítani; Széchenyi pedig hidat épített a nemzet jövődjébe, életlehetőséget teremtett a nép számára, mert az a felfogás vette, hogy ha a nemzet boldogulása biztosítva van, akkor majd ráérünk az alkotmányt revízió alá venni, akkor ráérünk a rendi Magyarország államalkotán változtatni, urbéri terheket eltörölni és egyenlő teherviselést biztosítani. A reformer ambicionális szempontjai-

nak és a forradalom fantasztikumának összecsapása volt Széchenyi és Kossuth eszmei harca s a magyarságra nézve egyedül az volt a végzetes, hogy mind a kettőt egyformán tiszta hazafias indokok vezették és hogy mind a kettőnek hatalmas tábora volt.

A magyar nemzet sorsának ez a végzetessége, a magyar temperamentum szélsőségeinek összecsapása robbantotta ki 1918-ban is azt a forradalmat, mely szégyenletességében egyedül áll a magyar történelem lapjain. Széchenyi útja az Aldunán nem a mi érverésünket viszi már a Balkán és Kelet felé, a Vaskapu elzárult a magyar nép előtt; csak a híd ragyog a magyar éjszakában és a Tudományos Akadémia hatalmas épülete virraszt a magyar szellemi élet álma felett, melyből ki tudja mikor lesz felébredés?

Széchenyi nyomában azért elindult a magyar nemzet; amit ő a Hitel, Világ és Stádium lapjain megírt, ma már a mezőgazdasági élet, a szellemi élet és az általános kultúra valósága mind ezen kis Magyarországon, mely felett Széchenyi szelleme örökös s amely felett — reméljük, — hogy az ő áldozatos életének diadalve még élvezet egy szebb, boldogabb jövődjé napjaiba.

Olaszország az Adriai tengert csatornával akarja összekötni a Fekete-tengerrel.

Gigantikus tervet akarnak megvalósítani az olaszok. Csatornával akarják összekötni az Adriát és Fekete tengert. Ennek a kivitelét úgy akarják megoldani, hogy a csatorna az Adria tengerből a Drávába nyuljon. A hajók azután a szabályozott Dráva medrén és a Dunán haladnának a Fekete tengerre. Az ol-

szok a trieszti kikötő forgalmát akarnák ezzel a tervvel megvédeni a németektől a nagy erővel épülő és jövőre befejezésre kerülő Duna Majna Rajna csatornával szemben.

Az Adria-Fekete-tengeri csatornához óriási tőke szükségeltetné, melyet az olasz kormány külföldi kölcsonnal szándékozik biztosítani.

Zsitvay Tibor és Mayer János a kartell-törvényről.

Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy a minisztertanács a kartellek tulkapásai ellen törvényt akar alkotni. A magyar közvélemény nagy örömmel vette tudomásul a minisztertanács határozatát, mert a gazdasági életre, de elsősorban a fogyasztásra nézve, igen jelentős esemény.

A készülendő törvényről Zsitvay Tibor igazságügyminiszter a következőkben nyilatkozott:

— Hivatalbalépésem óta foglalkozom a kérdéssel s a törvény előkészítése céljából minden szükséges intézkedéseket megtettem. Most elérkezettnek láttam az időt, hogy a problémát a minisztertanácsba is felvetessem, mely megbízott a tör-

vényszervezet elkészítésével. A tervezet első előfeltétele, hogy a kartellkérdés szabályozásának közgazdasági szempontjait is világosan meghatározzuk. Ez a feladat a közgazdasági miniszter reszortjába tartozik.

— A törvénynek az a célja, hogy mindennemű tulkapást, amely a kartellek működésében megnyilvánulhat, lehetetlenné tegyen. Ezen túlmenően viszont a gazdasági életet zsidbasztó korlátok közé szorítani egyáltalán nem célja az államnak.

A kartellek súlyos kezét és hátrányos működését leginkább a mezőgazdaság érezte és érzi. A mezőgazdasági érdekek szempontjából igen érdekes nyilatkozatot tett Ma-

yer János földművelésügyi miniszter:

— A kartellkérdés megoldásának munkaprogramja a következő: Bud János közgazdasági miniszter az anyag megfelelő átsortosítása után érintkezésbe lép a gazdasági tárcák képviselőivel.

A kormány már régóta foglalkozik ennek az aggasztó problémának a megoldásával. Már a múlt évben beható tanácskozást folytattunk erről és az igazságügyminisztériumban egy teljesen kész javaslat is fekszik, amely felöleli az egész kartell-problémát.

Gyermekhullát kapartak ki egy nagyréti tanyán a kutyák.

Szombaton délelőtt a Békéscsabához tartozó Nagyrét 2262 számú tanya lakói észrevették, hogy a házörző kutyák egy fejletlen csecsemő hulláján marakodtak. Az esetet bejelentették a csendőrségnek, honnan egy bizottság jött ki és megállapították, hogy a csecsemőhullát az egyik szomszédos tanyaházból hozták át a kutyák. Megtalálták azt a helyet is, ahol el volt ásva. Az ügy tisztázására és a lelketlen anya kézrekerítésére a csendőrség a legerélyesebb nyomozást tette folyamatba.

A beszélgetésenkinti telefondíjszabást rövidesen a vidéken is bevezetik

Ismeretes, hogy a fővárosban beszélgetésenkint fizetik az előfizetők a telefondíjakat. Ez a rendszer nagyszerűen bevált, mert a beszélgetők nem kapják fel minden semmiséget a kagylót és telefonálgatnak. Így a vonalak nagy torlódását némiképpen enyhíteni lehetett. Értesülésünk szerint a postaigazgatóság a jövő évtől kezdődőleg a vidéken is megkezdi a telefonbeszélgetéseknek beszélgetésenkinti fizetését. Természetesen ennek a nagyszabású reformnak végrehajtásához előbb a vidéki központok átszerelése és számlálógépekkel való ellátása szükségeltetik.

A világ gabona-termése 1928-ban.

A földművelésügyi minisztérium most megjelent könyve közli a múlt évben termelt gabona mennyiségi adatait. E szerint 1928-ban 1320 millió métermázsza buza, 500 millió

Akinek a gyomra fáj, bélmüködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengült, nyelve fehéressárga, annál naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt. A forró égő országokban észlelt orvosi tapasztalatok dicsérik a **Ferenc József** víz hatását különösen vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, amelyek a váltólázzal együtt lépnek fel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Szükek az Elelmiszer Rt. helyiségei

A városi tisztifőorvos jelentést tett az Elelmiszer Rt. telepén tett legutóbbi vizsgálatáról. Bejelentette a város tanácsának, hogy a munkatermek alig felelnek meg a hivatásuknak, mert a szezon alatt sokszor 100—130 munkás is dolgozik a keskeny és szűk szobákban. Javasolja, utasítsák az Elelmiszer Rt.-ot, hogy megfelelő mértékben bővítse ki a telepét.

A tanyákon nem tartják be az ebzárlatot

Az állatorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint, dacára az ebzárlatnak, a tanyákon a kutyák még mindig szabadon járnak és a gazdák csak igen ritkán kötözik meg komondoraikat. Sürgős intézkedésre van tehát szükség, hogy a további veszedelmek elháríthatók legyenek és a mostanában mind sürűbben előforduló veszettségek továbbterjedésének gátat vessenek.

TUDOMÁNYOS MOZGÓSZÍNHÁZ

Csütörtökön, április hó 11-én délután 6 és este 8 órakor:
Harry Liedke vígjátékattrakció!

Szerelem a hó alatt

(Ámor sitalpon.)

10 fejezetben. A legkedvesebb estét szerzi **Harry Liedke** kedves közönségének ebben a darabban. Különös érdekessége, hogy ennek felvételei közben kötötte be a szép **Christa Tordy** Harry Liedtke fejét.

Harry **legújabb vídám, léhűtő** kalandjainak kiváló képe. Utána:

Tom Mix? Rex Bell? vagy Buck Jones?

17 felvonás. attrakció 6 felvonásban. 17 felvonás.

NEM ÉRDEMES RÁDIÓT KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROLNI!

24 havi bérlet után

INGYEN AZ ÖNÉ **BÁRMELYIK** kiválasztott

3—7 lámpás
legújabb világmárkás

RÁDIO

ANÓDPÓTLÓ ÉS HANGSZÓRÓ

Sziksz Rádió, Budapest.

Vezérképviselőt Szentés és környékére:

Klein Ernő vaskereskedő Szentés, Kossuth-utca 26 sz.

HIREINK

Országos vásár Szentésen. Az áprilisi országos vásárt Szentésen 19 és 20-án tartják meg. 19-én jószág, 20-án pedig kirakodó-vásár lesz.

Rokkantügyek. Szabó Ignác 25 százalékos, Bartus József 50 százalékos és Szabó János 50 százalékos hadirokkantak járulékaiknak beszüntetését rendelte el a Népjóléti miniszter, mivel a felülvizsgálati irataik tanulsága szerint testi épességük nem annyira fogyatékos, hogy a hadirokkantak között szerepelhetnének.

Az orleánsi szűz születésének 500 éves jubileuma. Most zajlottak le Domremiben Jeanne D'Arc szülőhelyén a Szűz születésének 500 éves évfordulója

alkalmából rendezett ünnepségek. Az ünnepségen Franciaország valamennyi püspöke és érseke résztvett.

Derekegyházán sertésorbánc lépett fel. A mindszei főszolgabíróóság értesítése szerint Derekegyházán a sertésorbánc szörványosan fellépett.

A szentesi Casinó április hó 14-én délután 5 órakor közgyűlést tart. Ezen évi rendes közgyűlésre a tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség.

x Irodaáthelyezés. Dr. Henyney László szentesi kir. közjegyző közjegyzői irodáját Sáfrány Mihály utca 21 szám alatti saját házába helyezte át.

Félelmében kutba ugrott. Rónyay Antal 45 éves öcsödi gazdaember hozzátartozóival állandóan veszekedett. Egy nagyobb jelenet után feljelentették és a csendőrség becitálta. Rónyai előbb bement Szarvasra egy ügyvédhez, attól tanácsot kért, majd visszament a házába és ott a kutba ugrott. Mire kihúzták halott volt.

Egy szentesi uriaszony öngyilkossági kísérlete című március 28-iki cikkünkkel kapcsolatban megállapítottuk, hogy a Lakos-utcában lakó urinő nem öngyilkossági szándékból ivott mérget, hanem az eset úgy történt, hogy orvosságából többet vett be.

Iparügyek. Klein József Vásárhelyi-utca 52 szám alatti kereskedő iparigazolványát kiterjeszteni kéri új és használt mezőgazdasági gépekre, járművekre, kerékpárokra és kerékpárok kölcsönzésére is. Özv. Józsa Jánosné okleveles szülész

Babós-utca 9 szám alatti lakos bejelentette, hogy szülészneői gyakorlatot tovább folytatni nem óhajt. Rébelyi Vig András Vásárhelyi-utca 55 szám alatti lakos Nagy Ferenc utca 1 szám alatt bőr és cipészkelekre iparigazolványt kér.

SPORT

SzTE—KTE 3:1 (1:1)

Erősen csipős, szeles időben Klein Ármán SzAK szövetségi bíró vezetésével, nehezen tudott mindkét csapat beleilleszkedni a játékba, dacára annak, hogy a vendégesapat már a mérkőzés 3. percében kapu előtti kavardásból vezetéshez jutott.

Az első félidőben hiába próbálták mindkét csapat tagjai megkísérelni az összjátékra való hajlamukat semmi sem sikerült úgy, mintahogy azt elgondolták. Az SzTE nyomásztó fölényét a kunszentmártoniak felett mi sem bizonyítja jobban, mint az elért 12 korner, melyből csupán Dudás a 31. percben tudott egyet ki egyenlítéskepen góllá értékesíteni. Néha, egy-egy kapufélla lövés vagy a 16-os vonalon belül lévő tulkombinálás hozott csak változatot a különben unalmas első félidő eseményeibe.

A második félidő kezdete egészen mást ígért, a szél is elmúlt s lehetővé vált a labdával véghezvinni mindazt, amit a játékosok elgondoltak. Szemnek tetszetős játékot produkáltak a szentesi fiúk, amiáltal természetes, még inkább kidoroborodott nagyobb felkészültségük. A gólhelyezetek sorozatai adódtak elő a kunszentmártoniak kapu előtt, melyből ismét Dudás, majd Cibola lött gólt. Utóbbi játéknak nagy kára, hogy tulsokat tartja magánál a labdát. Rima és a fiatal Mészáros tűnt ki Szathmárin kívül játékkal az együttesből.

Ausztria fölényesen verte Olaszországot az Európai Kupában.
Eredmény: 3:0 (3:0)

I. osztályu bajnoki:

Hungária—Nemzeti 4:1 (1:0)
Ferencváros—Vasas 2:2 (1:2)
Bástya—Budai 33. 1:0 (1:0)
Somogy—III. ker. 2:0 (1:0)
Kispest—Boeskey 3:0 (2:0)
Ujpest—Sabária 4:0 (1:0)

Ügyes rikkancsokat felvesz lapunk kiadóhivatala.

Nemzeti Hitelintézet R.-T. szentesi fiókja

Telefon: 36.

Alaptőke és tartalék 3,000.000 pengő.

Telefon: 36.

KÖLCSÖNÖK

váltó és folyószámlára a legolcsóbb kamatfeltételek mellett. Rövidlejáratu kölcsönöket is új termésig azonnal folyósítunk.

BETÉTEK

takarékkönyvecskére és folyószámlára megállapodás szerint a legelőnyösebb kamatozás mellett.

Értékpapírok vétele és eladása, idegen pénzek, bel- és külföldi átutalások, lombard üzletek, óvadékok és hitellevelek, régi arany és ezüst pénzek beváltása és minden egyéb banküzletet **lebonyolítunk a legméltányosabb és legpontosabb kiszolgálás mellett**

**Az
Alföldi Friss Ujság
előfizetési
árai:**

Egy hónapra . . . 1 P 50 fillér
Negyedévre . . . 4 P 50 fillér
Félévre 8 P 60 fillér

Előfizetni
lehet a kiadóhivatalban
Br. Harucker-utca 13 szám
Telefonszám: 28.

Kendermagkiosztás

A földművelésügyi miniszterium a kendermag kiosztását engedélyezte s annak lebonyolításával a szegedi M. Kir. Kender és Lenkiserleti állomás vezetését bízta meg. A kendermagból magtermelés céljára holdankint 8 kilogram igényelhető, ros-kender termeléshez pedig kat. holdankint 40 kilogram. A kender a kísérleti állomás által megadott utasítás szerint kell elvetni és az év végén a kiosztott magot természetben, tiszta állapotban szolgáltatják vissza. Az igényléseket legkésőbb folyó hó 15-ig kell a kísérleti állomáson bejelenteni.

Rádió-műsor

Kedd, április 9.

- 9.15. A rádió házitriójának hangversenye.
 - 9.30. Hírek.
 - 9.45. A hangverseny folytatása.
 - 12.00. Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
 - 12.05. Gramofonhangverseny.
 - 12.25. Hírek.
 - 12.35. A hangverseny folytatása.
 - 13.00. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
 - 14.30. Hírek, élelmiszerárak.
 - 15.30 A „Tündérvásár“ postája.
 - 16.45. Pontos időjelzés és vízállás-jelentés, hírek.
 - 17.10. Séták a Nemzeti Múzeumban. Höllrich József felolvasása.
 - 17.40. Szórakoztató zene. Vezényel Berg Ottó.
 - 18.30. Mit üzen a rádió?
 - 19.45. Az Országos Postás Zene- és Kultúregyesület hangversenye.
 - 21.20. Basilides Mária, az Operaház művésznőjének dalestje.
 - 22.00. Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
- Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

**Legolcsóbb s legjobb
baromfi-tápszer a
Husliszt**

**Kilogrammja 90 fillérért
kapható a
NAGY illatszertárban**

Felelős szerkesztő és kiadó:
HORVÁTH ANTAL

Nyomatott a „Turul“ nyomdaintézet gyorsajtóján
Szentes, Kossuth Lajos-utca 19. sz.

Fogalom a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet **20 százalékos engedmény** adása mellett nyújtunk e lapelőfizetőinek.

Legolcsóbban

nálunk érkezhetsz, mert olcsó árainkból külön kedvezményképpen (P 150-es menüt kivéve) tíz %-os engedményt adunk.

Semmi költsége

sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a Keleti pályaudvarral. Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban. **Park Nagyszálló**, VIII., Baross-ter 10 sz.

Vezettesse be a telefont

Ön is!!

Ez a város fejlesztése

Azonnal adja be kérvényét a postafőnökséghez!

Megjelent

**Palasovszky Béla újkönyve:
A szolga énekel...**

Az „Őszi harmat után“ című verseskötet szerzőjének ez az újabb versesműve a magyar irodalmi élet szenzációja.

Kötetenként 2 pengőért megrendelhető lapunk kiadóhivatala utján.

Elvállalok

**mindennemű géphímzést
ugymint:**

riselő, madéira, lapos-hímzést, azsurokat, színes-hímzéseket s hollandi képeket, belinermunkákat, tüll-munkákat stb.

Lányokat tanulásra felfogadok
GÁBOR MIHÁLYNÉ
Szegvár, Réthy-telep 120.

URI ÖLTÖNYÖKÉI
sportruhákat a legújabb divat szerint (résztelre is) jutányos ártért készít **Sághy férfinabó.**
III. kerület Simonyi Ernő-utca 1 szám.

**Fajtiszta mezőgazdasági
vetőmagvak**

Ugymint: takarmányrépa, muhar, pirok köles, búkköny, kender, perje, stb.

Konyhakerti magvak

a legjobb honi és külföldi fajták.

virágmagvak

szébbnél szébb teljes nagyvirágu fajták

SCHULTZ

üzletében (a posta mellett) szereshető be a legolcsóbban.

Bodolin szerszám tisztító, vas-politur és ezüst politur tüzhelyek tisztítására versenyen felüláló minőségben

Szegedi paprika

csemege és édes minőségben elismert legjobb beszerző helye mindenkor napiáron.

Gyümölcsfát

megbízható helyről

Kiss Albert utóda

özv. Kiss Albertné és Fiai
rózsa- és fajscola telepén
szerezheti be.

Legkorábbi vetni való
borsómag van ki-
sebb nagyobb
mennyiségben eladó!

**Művészi
fénykép nagyításokat**

készít

Fridrich műterem
(Görög-udvar.)

Kiss Sándorné
(DOBRAJ HÁZ)

kézimunkái

a legolcsóbb

Gyümölcstermelők figyelmébe!

Enda, Sulfarol, Tutokil, Dendrin, Nosprasen, Solbar, Ustin és Elosal gyümölcs- és szőlő-védelmi szerek a legjutányosabb árban a

HANGYA
üzletekben kapható!

Elsőrendű pusztamérgesi zöldesfehér fajbor és friss **hortobágyi juhturó** állandóan raktáron!

Répamag

már most kapható.
Búkköny előjegyezhető!!

Szentes város egyik legszebb,
legmodernebb műipartelepe
a kartellen kívül álló

„TURUL“ NYOMDAINTÉZET

(érdek- és munkaközösségben Horváth Antal grafikai műintézetével Mindszent)

március 4.-én nyílt meg Kossuth-u. 19. sz. a.

Készít: mindenféle nyomtatványt és könyvet a lehető legrövidebb idő alatt egyszerű, valamint luxus-kivitelen is, kartellen kívüli olcsó áron

Ha egyszer nálunk rendel, mindig visszatérő rendelőnk lesz, mert a belénk helyezett bizalmat kifogás alá nem eshető kiszolgálással viszonzuk

Teljes tisztelettel:

HORVÁTH ANTAL könyvnyomtatómester

Könyvkötés

Gummibélyegző-készítés

Vonalozás